

СЕКЦІЯ 2. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ МІКРОРІВНЯ

Березівська Ольга, Панухник Олена

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах розвитку світової та національної економік, що характеризується переплетінням інтересів учасників, фінансовими потрясіннями, швидкою зміною кон'юнктури ринку товарів, робіт, послуг оцінка фінансового та економічного стану підприємства є запорукою його існування, присутності на відповідному ринку, створення позитивного іміджу та можливості забезпечення прибутковості своєї діяльності. Прийняття ефективних економічних рішень підприємством-виробником, підприємствами-партнерами та іншими учасниками ринку на сьогодні неможливе без всебічного дослідження умов і процесів господарювання. Останнє забезпечується якісним, системним, комплексним аналізом усіх показників фінансово-господарської діяльності підприємства. Мета такого аналізу прогнозування подальшого розвитку підприємства, вироблення рекомендацій для прийняття продуманих і обґрунтованих рішень щодо ліквідації «вузьких місць», підвищення конкурентоспроможності та отримання максимального прибутку.

Аналіз фінансового стану підприємств – це частина загального аналізу господарської діяльності, який складається з двох взаємопов'язаних розділів: фінансового та управлінського аналізу. Всі види діяльності підприємства аналізуються через призму фінансових результатів. Таким чином, економічний аналіз діяльності підприємства «нефінансовим» бути не може.

Поділ аналізу на фінансовий та управлінський зумовлений розподілом системи бухгалтерського обліку, яка склалася на практиці, на фінансовий та управлінський облік. Обидва види аналізу взаємопов'язані і мають спільну інформаційну базу. Так, на основі результатів виробничого аналізу про ступінь забезпеченості робочих місць ресурсами фінансовими аналітиками визначається необхідний обсяг залучення позикового капіталу; на основі результатів управлінського аналізу про динаміку собівартості продукції (товарів, робіт, послуг); рентабельність фінансово-господарської діяльності підприємства та його ділову активність тощо [1].

Управління підприємством у ринковій економіці характеризується певними особливостями (рис. 1).

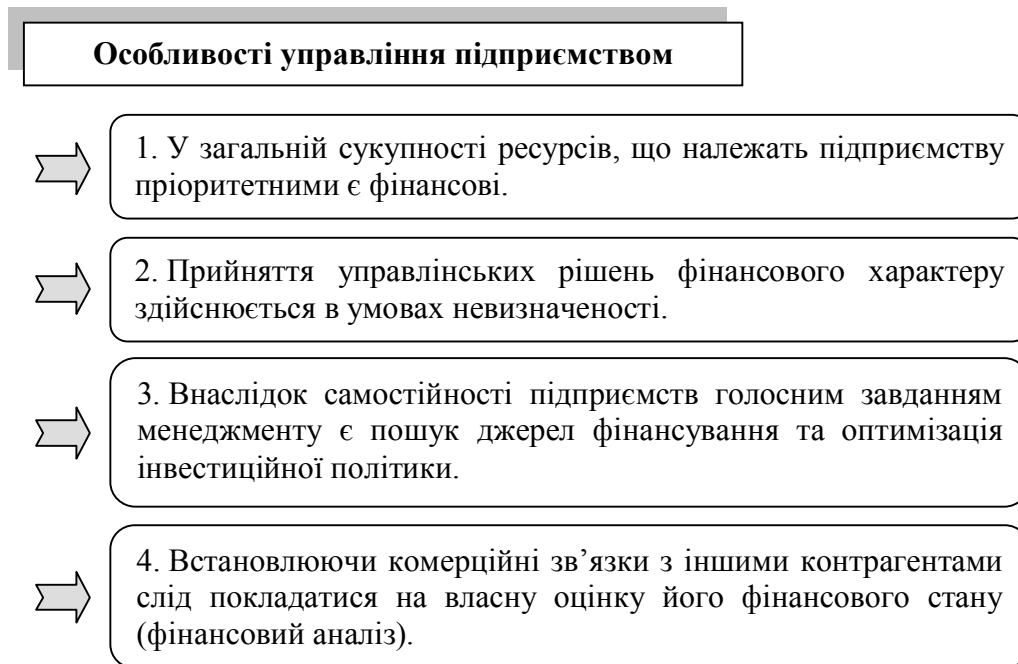

Рисунок 1. Особливості управління підприємством в ринковій економіці

Примітка: сформовано на основі джерела [1]

Отже, фінансовий аналіз – це сукупність аналітичних процедур, які ґрунтуються, як правило, на загальнодоступній інформації фінансового характеру та призначені для оцінки стану й ефективності використання економічного потенціалу підприємства, а також прийняття управлінських рішень стосовно оптимізації його діяльності або участі в ній.

Даний аналіз базується на публічній фінансовій (бухгалтерській) звітності підприємства і являє собою процес пізнання фінансового механізму його функціонування. Особливостями фінансового аналізу є: 1) чисельність суб'єктів аналізу, користувачів інформації про діяльність підприємства; 2) різноманітність цілей та інтересів суб'єктів аналізу; 3) наявність типових методик, стандартів обліку та звітності; 4) орієнтація аналізу тільки на публічну, зовнішню звітність підприємства; 5) обмеження завдань аналізу як наслідок попереднього фактора; 6) максимальна відкритість результатів аналізу для користувачів інформації про діяльність підприємства; 7) забезпечення характеристики майнового та фінансового стану підприємства; 8) пріоритетність оцінок: платоспроможності, фінансової стабільності та рентабельності; 9) інформаційне забезпечення рішень тактичного та стратегічного характеру; 10) доступність до результатів аналізу будь-яких користувачів; 11) можливість уніфікації складу та змісту аналітичних процедур.

До складу фінансового аналізу належать: 1) аналіз абсолютних і відносних показників прибутковості; 2) аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, ліквідності балансу, платоспроможності підприємства; 3) аналіз ефективності використання власного капіталу; 4) економічна діагностика фінансового стану підприємства та рейтингова оцінка емітентів.

Основними завданнями фінансового аналізу є:

- об'єктивна оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства (майнового стану, ліквідності, платоспроможності, ділової активності, рентабельності тощо);
- виявлення факторів, які вплинули на зміну фінансового стану підприємства;
- пошук резервів забезпечення, фінансової стабільності підприємства;
- підготовка і обґрунтування прийнятих управлінських рішень у галузі фінансів.

Об'єктом фінансового аналізу є фінансово-господарська діяльність підприємства в цілому. Суб'єктами аналізу виступають власники коштів підприємства, кредитори, постачальники, клієнти (покупці), аудиторські фірми, консультанти, юристи, преса, асоціації тощо.

Успішність фінансового аналізу визначається дотриманням у просторі та часі наступних принципів:

- виходячи із принципу обережності, результати будь-яких аналітичних процедур незалежно від виду аналізу слід розглядати як суб'єктивні оцінки які не можуть служити незаперечним аргументом для ухвалення управлінського рішення;
- необхідна наявність достатньо чіткої програми аналізу, що передуює його проведенню, включаючи опрацювання та однозначну ідентифікацію цілей, бажаних результатів і доступних ресурсів (тимчасових, інформаційних тощо);
- схема аналізу має бути побудована за принципом «від загального до часткового», при цьому важливо виділяти найбільш істотні моменти, абстрагуючись від незначних;
- будь-які відхилення від нормативних або планових значень показників, навіть якщо вони мають позитивний характер, мають ретельно аналізуватися;
- виконуючи аналіз, не слід залучати складні аналітичні методи – вибір математичного апарату має бути доцільним і виправданим, оскільки сама по собі складність апарату зовсім не гарантує одержання більш якісних оцінок і висновків;
- найбільшою цінністю є виявлення тенденцій і закономірностей, а не одержання точних оцінок [1].

Список використаних джерел:

1. Тітова Т.М. Аналіз фінансової звітності: Підручник / Т.М. Тітова – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1246122045667/buhgalterskiy_

Биньковська Вікторія, Радинський Сергій

Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя

ФОРМИ І МЕТОДИ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

У складних соціально-економічних умовах господарювання вітчизняних підприємств виникають внутрішні та зовнішні чинники, які дестабілізують їхню діяльність та спричиняють виникнення кризових явищ.

Серед даних чинників можна виділити обмеженість ресурсів та відсутність досвіду управління ними, конфліктність інтересів, недостатня стабільність, суб'єктивність пріоритетів та невідповідність фінансових рішень можливостям підприємств. Рух їх грошових потоків визначається нині не тільки об'єктивними економічними реаліями, але й суб'єктивними діями зовнішніх чинників.

Подолання зазначених причин зумовлює необхідність застосування невід'ємних елементів ринкової економіки, серед яких чільне місце належить фінансовому оздоровленню підприємства, тобто фінансовій санації, яка забезпечує ефективне управління фінансами підприємств в умовах неплатоспроможності, дозволяє перерозподіляти обмежені ресурси для ефективного їх використання, а також є засобом захисту майнових прав власників.

Проблемам фінансового оздоровлення підприємства присвячені роботи наступних вітчизняних і закордонних вчених: Е. Альтмана, Дж. Аргенті, В. Бівера, П. Друкера, І. П. Булеєва, І. О. Бланка, А. П. Градова, В. М. Гриньової, А. Г. Грязнової, Н. Г. Данілочкіної, В. А. Забродського, М. О. Кизима, Т. С. Клебанової, Б. І. Кузіна, Л. О. Лігоненко, В. С. Пономаренка, О. І. Пушкаря, О. В. Раєвневої, Л. С. Ситник, О. М. Тридіда, О. О. Терещенка, Е. О. Уткіна та ін. У роботах зазначених науковців розглянуто окремі аспекти теорії й практики санаційного управління, сформовано й обґрунтовано методичні підходи до проведення антикризових, санаційних заходів, діагностики фінансового стану.

Фінансове оздоровлення на підприємстві є одним із важливих інструментів антикризового управління фінансами підприємств, засобом подолання фінансової кризи та запобігання банкрутству підприємства.